

Účinek cvičení. Stanout před branou smrti

Esoterní hodina, Mnichov, 26. února 1912

Je zcela přirozené, že naše esoterní přednášky se během let stávají stále složitějšími a staví na těch, které byly odpřednášeny dříve. Jelikož naše esoterní hnutí stále více roste, ukazují se tím některé nevýhody, především ta, že je čím dále širší. Ideální by bylo mít malý houf, který by usiloval o stále větší prohloubení. Proti zploštění můžeme pracovat tím, že nově přistoupivší členové se budou s důvěrou obracet na ty starší, kteří již léta poslouchají tyto přednášky, a nechají si je od nich povyprávět. Vůbec by bylo dobré, kdyby někteří více krotili povídavost, kterou projevují v záležitostech vnějšího života, a místo toho více mysleli na to, jak esoterní nauky na jedné straně šířit v našem esoterním kruhu a na druhé straně je přijímat. Když tolik našich členů soustřeďuje svou důvěru výhradně na jednu osobu - v první řadě na mě jako na víceméně karmický nástroj šíření těchto nauk - tak to není správné. Ti mladší by se v osobních a každodenních záležitostech měli s důvěrou obracet na starší členy a u mě hledat radu jen v otázkách esoter- ního vývoje. Důvěra je faktor, který hraje v životě lóže velkou roli, a schopnost udělovat rady roste u těch, které o to ostatní prosí. Máme v našem hnutí také mnoho lékařů, kteří mají mou plnou důvěru, jak se každý může přesvědčit. V mnoha zdravotních otázkách se naši členové mohou obracet na ně.

Tady na tomto místě panuje zvláště silný esoterní život a je tu odváděna příkladná práce. Jako polarita se přirozeně objevuje leccos nepříznivého, především kvůli vstupování těch, kdo si jasně neuvědomují, jak vážnou a svátou věcí je esoterní život. Pro někoho, kdo se jednou oddal esoternímu životu, by mělo být nemožné, aby mu přišlo na mysl, že z nějakého vnějšího důvodu opět vystoupí; dokazuje tím totiž, jak málo vážné jeho rozhodnutí od samého začátku bylo. Některým lidem připraví karma od chvíle, kdy se

stanou esoteriky, klidný osud, takže ze svých cvičení mohou učinit ústřední záležitost života. Jiní se zase setkávají spíše s takovými událostmi, které nedokážou uvést do souladu se svým esoterním životem, a to někdy v tak značné míře, že tím jejich esoterní život trpí. Ideální by samozřejmě bylo, kdybychom celý svůj život osvětlovali ze svého esoterního středu, kdybychom na něj [na tento střed] stále zaměřovali pozornost. Něčím, co velmi škodí esoternímu vývoji, je především neověřená, povrchní a tím i objektivně nesprávná kritika, které se často mezi sebou navzájem nebo i vůči ostatním lidem dopouštíme. Neříkám, že kritika je [sama o sobě] špatná; vždy se však má týkat konkrétní věci, a nikoli osob jenom proto, že se nám nelíbí jejich způsoby.

Naše cvičení jsou sice na pohled velice jednoduchá, přesto však na nás působí silněji než cokoli jiného, s čím se v životě můžeme setkat. Co vlastně způsobují? Jejich pomocí máme zevnitř uvolnit své éterné tělo a vytáhnout ho ven. Při jejich provádění se nám jednoho dne stane, že přestaneme vidět, slyšet a cítit*, a k tomu dojde [právě] uvolněním éterného těla. Existuje dnes mnoho metod, jak éterné tělo dostat ven, avšak takovéto vnější metody, které nejsou založené na meditaci, jsou pro orgány škodlivé, neboť éterné tělo je zvenčí odráženo, například očima, které tím pak trpí. Meditativním vytahováním [éterného těla] je uvolňováno jen tolik sil, aby jich stále ještě zůstávalo dost k zachování životních funkcí.

Dostaneme-li se do stavu tohoto neslyšení atd., [znamená to, že] jsme opustili fyzické tělo. Mnozí z nás ovšem již řadu let tato cvičení provádějí, a přesto se jim to dosud nezdařilo. Čím to je? Před opuštěním těla přepadne člověka stísněný pocit, jemuž se instinktivně vzpírá. Ničemu se nevzpírá tolik jako tomuto vystoupení éterného těla z těla fyzického. Brání tomu už jen pomýšlení. Je to skoro jako reflexivní pohyb, že se člověk okamžitě zase vrátí, přepadne-li ho tento pocit. Člověk se vzpírá z jednoho zcela určitého důvodu. Když žák dostatečnou intenzitou [cvičení] dosáhne

* V něm. orig. *fiihlen*, tedy cítit nikoli ve smyslu čichového vjemu (což by bylo *riechen*). (Pozn. překl.)

toho, že opustí tělo, náhle si uvědomí, jak vznešeným a úžasným chrámem toto tělo se všemi svými orgány je; a když se pak podívá sám na sebe, na to, co vyšlo ven, vidí, že je ošklivým červem, a tento červ se [pak] vzpírá opustit [své] tělo. Je to tento červ, kdo se brání, protože je zděšen svou vlastní ošklivostí. A tu si uvědomíme, jak nesmírně daleká je ještě cesta k dokonalosti, kterou před sebou máme.

Svými cvičeními získáváme sílu a ta se má rozlévat zevnitř ven. Leckoho však slyšíme říkat: U mě se nic nerozlévá. - Ono také není divu, provádí-li svá cvičení nedbale a s nedostatečnou intenzitou a mnohé zcela běžné zájmy staví mnohem výše než svou esoterní práci.

Prvním pocitem, který máme v důsledku uvolnění éterného těla, je pocit tíže v mozku a v celém fyzickém těle - že ho pocítujeme jako závaží, které k nám nepatří. Tuto úžasnou stavbu, která je na nás tím nejvyšším, pocítíme jako pomíjivou a chatrnou. Takovou jsme ji učinili. Počínaje obdobím Saturnu byla božskými bytostmi vypracovávána ke stále větší dokonalosti, a saturnské a sluneční síly v ní jsou také silami budujícími, které by ji zachovávaly. Avšak s měsíčními silami, s astralitou, a se zemskými silami, s Já, jsme do ní dostali něco, co tyto síly obrací navenek, aby skrze smyslové orgány zprostředkovávaly Já vjemy. Člověk tedy v průběhu školení pocítuje své smysly jako ničivou sílu, jako jed, který je uložen v jeho organismu. Jakmile se včlenily astrální tělo a Já, musely být nervová soustava, mozek a smysly proměněny tak, aby teď mohly zvenčí přijímat to, co jimi dříve proudilo zevnitř ven. V tomto okamžiku se člověku dostává porozumění smrti, její pravé příčiny, a to se ve starých mystériích nazývalo „stanout před branou smrti“.

Já teď má všechno, co pokazilo, zase napravit a všechna svá těla zdokonalit, tak abychom se stali pravými lidmi. Výraz „člověk“ se sice často nepoužívá v tom vznešeném smyslu, který je vlastně jeho základem; esoterik má však vždy považovat za své nejvyšší úsilí to, aby ze sebe člověka učinil.

Tak máme v Tom, jehož jméno je nám tak svaté, že ho ani nevyslovíme, nechat odumřít vše nedokonalé, abychom znovu ožili v Tom, který je dokonalý, v Duchu svátém.

Rudolf Steiner

GA 266/II